

ESTRUCTURA I CANVI SOCIAL

Programa de l'assignatura

Curs 1999-2000. Segon semestre

Codi 21057

Natàlia Ribas Mateos

Contingut

L'objectiu d'aquest curs és el d'una aproximació teòrica i empírica de l'estructura i canvi social en un escenari mundial. Es presuposa que l'alumnat coneix prèviament un conjunt de conceptes que fan referència a l'estructura social, que han estat adquirits en cursos precedents, així com també les línies fonamentals de l'anàlisi corresponent a l'estructura social catalana i a l'espanyola. És tracta, per tant, en aquest curs, d'ampliar la visió als fenòmens globals i de veure quins són els processos de canvi subjacents i les interrelacions entre diversos tipus de societat.

El curs parteix dels fonaments teòrics sobre estructura i canvi per passar després a aplicar els coneixements als resultats de diversos índex de desenvolupament humà. En segon lloc, per tal de plasmar d'una manera més concreta els canvis socials ens centrem en l'espai europeu i mediterrani per a facilitar la seva comprensió. En darrer lloc, revisarem alguns dels temes que ens ajudaran a redefinir qüestions futures tals com els canvis en la concepció del treball, les migracions, el degradament ambiental i la feblesa de l'Estat del Benestar.

Temari del curs

- I. **Introducció: Els conceptes d'estructura i de canvi social avui**
- II. **Revisió de les teories bàsiques**
  - Les teories del canvi social
  - La transició de les societats industrials a les societats postindustrials
  - Les teories evolucionistes
  - Les teories del canvi desigual
  - Desenvolupament i subdesenvolupament
  - Les teories de centre-perifèria. L'emergència de les ciutats globals.
- III. **Anàlisi de les desigualtats a escala mundial**
Desigualtats de gènere (informe de desenvolupament humà 1995)
Erradicació de la pobresa (informe de desenvolupament humà 1997)
- IV. **La globalització. Anàlisi de l'informe de desenvolupament humà 1999**
  - Integració mundial i fragmentació social
  - Les noves tecnologies com a motors de globalització
  - La fragilitat del recolzament social
  - Respostes alternatives
- V. **Primer cas. Canvis en l'espai europeu: la reformulació de l'Estat del Benestar**
- VI. **Segon cas. Canvis en l'espai Mediterrani any 2000**
  - Aspectes comuns per a l'Europa del Sud
  - La riba sud de la Mediterrània: la situació del Magrib.
  - El Marroc, societat en transició
- VII. **Estructura i canvi: definició dels reptes de futur**
  - Els nous treballs
  - Immigració i Refugi
  - Salut pública
  - Degravament ambiental
  - Quines polítiques de benestar?

Bibliografia bàsica

- Amin, S. (1978) *El desarrollo desigual. Ensayo sobre las formaciones sociales del capitalismo periférico*. Barcelona: Editorial Fontanella
- Amin, S. (1997) *Capitalism in the Age of Globalization. The Management of Contemporary Society*. Zed Books.
- Appadurai, A. (1990) "Disjuncture and difference in the global cultural economy", *Theory, Culture & society*, 7 (2-3) (295-310)
- Beck, U. Giddens, A. i Lash, S. (1994) *Reflexive Modernization. Oxford: Polity Press.*
- Benería, L. (1981) "Reproducción, producción y división sexual del trabajo" en *Mientras tanto*, núm 15. (91-113)
- Bourdieu, P. (1999) *Acts of Resistance: Against the Tyranny of the Market*. New Press
- Castells, M (1994) "European cities, the informational society and the global economy" *New Left Review*, 204 (18-32)
- Castells, M (1997) *La era de la información. Economía, sociedad y cultura*. Vol.1. Madrid: Alianza Editorial
- Colectivo Ioé (1994) *Marroquins a Catalunya*. Barcelona: Institut de la Mediterrània
- Colectivo Ioé (1999) Inmigrantes, trabajadores, ciudadanos. Una visión de las migraciones desde España. València: Universitat de València
- Dueñas, M. (ed.) (1998) *Entorn a S. Huntington*. Barcelona: Proa
- Esping-Andersen, G. (1993) *Los tres mundos del estado del bienestar*. València: Ed. Alfons el Magnànim
- Giddens, A. (1983) *La estructura de clases en las sociedades avanzadas*. Madrid: Alianza Universidad.
- Ginsburg, N (1992) *Divisions of Welfare. A Critical Introduction to Comparative Social Policy*. London: Sage Publications.
- Goytisolo, J. (1998) "Cara y cruz del moro en nuestra literatura" en *Crónicas Sarracinas* Madrid: Grupo Santillana
- Kerbo, H.R. (1998) *Estratificación social y desigualdad*. Madrid: McGraw Hill
- Lacoste, C i Lacoste, Y. (dirs) (1991) *L'Etat du Maghreb* Tunis: Cérès Productions
- Mingione, E. (1994) *Sociedades fragmentadas. Una sociología de la vida económica más allá del paradigma del mercado*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.
- Martin, G. (1999) *Islam, Modernism and the West: Cultural and Political Relations at the End of the Millennium*. IB Tauris&Co Ltd.
- Miguélez, F. et al. (1997) *Desigualtat i canvi. L'estructura social contemporània*. Barcelona: Proa/UAB
- NNUU (1995) *Informe sobre el desarrollo humano 1995*. Madrid: Ediciones Mundi-Prensa.
- NNUU (1999) *Informe sobre el desarrollo humano 1999*. Madrid: Ediciones Mundi-Prensa.
- Ribas Mateos, N. (1999) "Notes on a Southern European model. Immigration, family and the welfare state" a Agozino, Biko (ed.) Theoretical and methodology issues in migration research. Liverpool: Ashgate Publishers
- Sarasa, S. i Romero, L. (1995) (comp) *El Estado de Bienestar en la Europa del Sur*. Madrid: CSIC
- Sassen, S. (1994) *Cities in a world economy*. Sociology for a new century. Thousand Oaks: Pine Forge Press
- Solé, C. (1976) *Modernización: un análisis sociológico*. Barcelona: Península
- Tillon, G. (1966) *La condición de la mujer en el área mediterránea*. Barcelona: Península

-Torns, T. (1995) "Los nuevos empleos, cualificación y valoración" comunicació presentada en el Séminaire IRIS: Une vision plus large, Bruselas, juny 1995.

Avaluació

L'avaluació constarà d'un examen final i d'un treball a realitzar durant el curs sobre l'aplicació d'un dels temes a tractar en relació amb l'àrea mediterrània. La matèria d'exàmen serà la que s'ha treballat a classe a més d'una lectura crítica dels texts obligatoris. Aquests es decidiran a partir de la bibliografia bàsica.